

Rabies Vaccine คำถามที่พบบ่อย

การผลิตนัด

1. ถ้าผู้สัมผัสโรคมาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าวันที่ 0 แล้วมาอีกที่วันที่ 10 สุนัขที่กัดมีอาการปกติ ควรทำอย่างไร

คำตอบ

แสดงว่าสุนัขไม่ได้เป็นโรคพิษสุนัขบ้า จะหยุดฉีดวัคซีนก็ได้

แต่พึงระลึกว่า เมื่อเริ่มฉีดวัคซีนให้คนไข้แล้ว ควรฉีดให้ครบ 3 เข็มตามกำหนดนัด

เพราะเท่ากับว่าคนไข้จะได้รับวัคซีนป้องกันโรคล่วงหน้า

2. ในกรณีฉีดวัคซีน ID แบบ 2-2-2-0-2 ในวันที่ 0, 3, 7 และ 30 หากผู้สัมผัสมาฉีดในวันที่ 0, 3 และ เข็มที่ 3 มาฉีดวันที่ 14 ต้องเริ่มต้นใหม่หรือไม่

คำตอบ

ต้องเริ่มฉีดใหม่ แต่ถ้าสัตว์ที่กัดเป็นสุนัขหรือแมวมมีอาการปกติอยู่ (เกิน 10 วัน) ให้หยุดฉีดได้

3. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในช่วง 3 เข็มแรก สามารถเลื่อนนัดได้ไม่เกินกี่วัน จึงไม่ต้องเริ่มฉีดใหม่เนื่องจากผู้ป่วยต้องเดินทางออกต่างจังหวัดบ่อยครั้ง ทำให้มารับการฉีดวัคซีนไม่ตรงตาม กำหนดนัด

คำตอบ

ควรอธิบายให้ผู้สัมผัสโรคทราบถึงความสำคัญของการได้รับวัคซีน 3 เข็มแรกให้ตรงตามกำหนดนัด ไม่ควรคลาดเคลื่อน

4. ถ้าผู้สัมผัสโรคมาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไม่ตรงตามกำหนดนัด กรณีใดที่ต้องเริ่มฉีดใหม่ หรือไม่ต้องเริ่มใหม่

คำตอบ

- ขณะนี้ WHO ยังไม่มีคำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับการผลิตนัดในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าภายหลัง ถูกกัด สำหรับกรณีผลิตนัดให้ดูประวัติและขึ้นกับดุลยพินิจของแพทย์เป็นรายๆ ไป

- กรณีมาฉีดวัคซีนไม่ตรงตามนัดควรบันทึกและให้ผู้สัมผัสโรคลงนามรับทราบไว้ด้วยว่า ผู้สัมผัสโรคผลิต นัดเอง

5. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในวันที่ 0, 3, 7 กรณีผู้ป่วยผลิตนัดในเข็มที่ 2 แต่มาฉีดในเข็มที่ 3 ควรทำอย่างไร ให้ฉีดต่อหรือเริ่มใหม่ ?

คำตอบ

ขณะนี้ WHO ยังไม่มีคำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับการผลิตนัดในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าภายหลัง ถูกกัด การฉีดวัคซีนต้องฉีดให้ได้ 3 เข็มภายใน 7 วันหลังจากการฉีดวัคซีนเข็มแรก เพื่อให้มีระดับ ภูมิคุ้มกันสูงในระดับที่ป้องกันโรคได้ในวันที่ 14 จึงควรอธิบายให้ทราบถึงความสำคัญของการมารับ วัคซีน 3 เข็มแรกตรงตามกำหนดนัด

6. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในวันที่ 0,3,7 ถ้ามีความจำเป็นต้องเลื่อน ควรเลื่อนได้กี่วัน

คำตอบ

การฉีดวัคซีน 3 เข็มแรกไม่ควรเลื่อนนัด ควรฉีดวัคซีนได้ครบชุดตามกำหนดนัด

หากเลื่อนต้องคำนึงถึงข้อปฏิบัติว่า...

ต้องรับวัคซีนให้ครบ 3 เข็มแรกใน 7 วัน แต่ละเข็มควรห่างกัน 2-3 วัน

7. ถ้านัดฉีด PCEC เข็มที่ 2 เลยกินไปหลายวัน บางคนเป็นเดือนจำเป็นต้องเริ่มต้นฉีดเข็มที่ 1 ใหม่หรือไม่
คำตอบ
ให้เริ่มต้นใหม่
พร้อมอธิบายให้เข้าใจว่าผู้สัมผัสโรคต้องฉีดวัคซีนตรงตามกำหนดนัดโดยเฉพาะ 3 เข็มแรกไม่ควรเลื่อน
นัด

การฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า

1. การฉีดวัคซีนแบบกระตุ้นมีการกำหนดระยะเวลาไว้ 2 ช่วง คือ การสัมผัสโรคภายใน 6 เดือน และ
การสัมผัสโรคหลังจาก 6 เดือนขึ้นไป อยากรทราบว่าระยะเวลาที่กำหนดการคุ้มครองของวัคซีนอยู่ได้
นานถึงกี่ปี(เคยฉีดมาแล้ว 1 ปี 10 ปี หรือ 20 ปี)

คำตอบ

ไม่มีกำหนดเวลา หากเกิน 6 เดือนขึ้นไป แม้ว่าจะเคยฉีดมานานถึง 20 ปีก็ตาม

ถ้าถูกกัดอีกก็ฉีดกระตุ้นเพียง 2 เข็มเท่านั้น คือ วันที่ 0 และ 3 โดยไม่ต้องฉีด RIG

2. ผู้ถูกสุนัขกัดเคยได้รับวัคซีนครบชุดมา 1 ปี แล้วถูกสุนัขกัดอีก แพทย์สั่งฉีดวัคซีนกระตุ้น 2 เข็ม ครั้ง
แรก (D0) พยาบาลฉีดวัคซีนแบบเข้ากล้ามเนื้อ ครั้งที่สอง (D3) พยาบาลฉีดวัคซีนแบบเข้าใน
ผิวหนัง เมื่อฉีดเสร็จจึงทราบว่าวิธีการฉีดไม่เหมือนกัน กรณีนี้จะทำอย่างไร ให้ถือว่ากระตุ้นแล้วหรือ
นัดมาฉีดเพิ่มอีก 1 เข็ม

คำตอบ

ถือว่ากระตุ้นพอแล้ว แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้บริการควรฉีดวัคซีนด้วยวิธีเดียวกันทั้ง 2 เข็ม

3. คนถูกสุนัขกัด แพทย์ให้ฉีดวัคซีน 5 เข็ม เป็นวัคซีนชนิดเดียวกันแต่เมื่อฉีดวัคซีนเข็มที่ 3 แล้ว จึง
ทราบว่าวิธีการฉีดไม่เหมือนกัน ดังนี้ ครั้งแรก (D0) พยาบาลฉีดวัคซีนแบบเข้ากล้ามเนื้อ ครั้งที่สอง
(D3) พยาบาลฉีดวัคซีนแบบเข้าในผิวหนัง ครั้งที่สาม (D7) พยาบาลฉีดวัคซีนแบบเข้าในผิวหนัง
กรณีเช่นนี้ควรทำอย่างไร

คำตอบ

ให้ฉีด IM-ID-ID-ID โดยครั้งต่อไปนัดแบบฉีดเข้าในผิวหนัง 2 จุด ใน D30

หลักการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ฉีดด้วยวิธีเดียวกันตลอด

ห้ามฉีดสลับไปสลับมา

เพราะไม่มีข้อมูลผลงานวิจัยยืนยันเกี่ยวกับการสลับวิธีการฉีด

4. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเข็มแรกเป็น ID เข็มที่ 2 จะฉีดเป็น IM ได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้

ควรฉีดด้วยวิธีเดียวกันจนครบชุดไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ฉีด ID หรือ IM

อ้างอิงจาก

คำถามที่พบบ่อย.ระบบรายงานผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวง
สาธารณสุข.[อินเทอร์เน็ต].แหล่งที่มา:r36.ddc.moph.go.th/r36/question/detail[2 ตุลาคม 2563].